

Іван Скалюк
старший науковий співробітник,
Тетяна Рушинська
науковий співробітник,
Тернопільський інститут АПВ НААН,
м. Тернопіль

КОНЯРСТВО ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

В сучасних умовах інтенсифікації сільського господарства галузь конярства і надалі відіграє вагому роль. Коні залишаються незамінними помічниками для дрібноселянських господарств, особливо на невеликих земельних наділах та для перевезення вантажів на незначну відстань, де використання техніки було б не рентабельним. Наша область є також постачальником племінних коней для кінного спорту, кінного туризму та іпотерапії (лікувальної верхової їзди).

Станом на 1 січня 2011 року в господарствах області числилося 28930 гол. коней, в т.ч. кобил – 16280 гол., відсоток кобил складає 56,2 від всього конепоголів'я [4]. В господарствах населення у 1995 році утримувалось 40,9% всього конепоголів'я [1], нині цей відсоток збільшився до 96,3%. З усіх наявних кобил у власності населення 98,2%. В особистих селянських господарствах та в громадському секторі робочо-користувальне конярство поліпшується в основному новоолександрівською ваговозною породою та жеребцями торійської і латвійської порід. Від початку роботи з удосконалення робочо-користувального конярства з використанням племінних жеребців покращуючих порід було виділено чотири основних умовних генотипи, які найбільш відповідають поставленим вимогам запряжного типу.

Ваговозно-верхові помісі характеризуються міцною конституцією, високою продуктивністю роботи в запряжці, а також подовженими формами тіла, що сприяє розвитку кроку і доброму русі на алюрах [2].

Ваговозно-рисисті помісі за своїм розвитком та екстер'єром значно відрізняються від помісей, покращених як новоолександрівським ваговозом, так і покращених рисаками. Коні, які несуть в собі кров ваговозної та рисистої порід, достатньо крупні, костисті, масивні і користуються підвищеним попитом у населення.

Помісі, покращенні торійською породою, характеризуються сухою, міцною конституцією та правильним екстер'єром. У порівнянні з вихідним поголів'ям вони володіють середньої масивності тулубом, міцними кінцівками та добрим норовом.

Характерною особливістю помісей, покращених латвійською породою, є крупний ріст та добре розвинутий кістяк. Високо ціняться такі якості, як витривалість, гармонійні рухи на різних алюрах та доброджисть [3].

Проте, у сучасній економічній ситуації, придбання жеребців-плідників торійської і латвійської порід є проблематичним, через що основна увага надалі буде приділятися наросуванню ваговозно-верхових та ваговозно-рисистих помісей.

На сьогодні в області налічується 16,2 тис. голів першого покоління (F_1) та 7,5 тис. голів другого покоління (F_2), що становить близько 75% від всього наявного. Крім того, є біля 6,3 тис. голів робочих коней без виражених ознак покращуючих порід, масив яких підлягає подальшому поліпшенню.

Племінне конярство області представлене кінним заводом НВП «Райз-Максимко» Чортківського району, де вирощують коней української верхової, новоолександрівської ваговозної та арабської чистокровної породи коней, а також двома репродукторами з вирощуванням української верхової та одним репродуктором з новоолександрівською ваговозною породами.

Племрепродуктор ТОВ «Мустанг і К°» Буцацького району створений в 1992 році, вирощує коней української верхової породи – всього 59 гол., в т.ч. жеребці-

плідники – 4 гол., конематки – 31 гол., молодняк різного віку – 24 гол.

Племрепродуктор ТОВ ВТФ «Ексінтер» Лтд. Тернопільського району організована в 2004 році, вирощує коней української верхової породи. Всього коней – 23 гол., в т.ч. жеребці-плідники - 4 гол., племконематки – 16 гол., молодняк – 3 гол.

В 2005 році організований племрепродуктор ПАП «Зелена» Бучацького району, де вирощують коней новоолександрівської вагзової породи в кількості 23 гол., в т.ч. жеребці-плідники – 2 гол., племінні конематки – 17 гол., племмолодняк – 4 гол.

Українська верхова порода коней за кількістю племінного поголів'я займає перше місце серед десяти основних порід, районованих в Україні і по своїй роботоздатності є універсальною, тобто однаково придатною до всіх класичних видів кінного спорту. Коні новоолександрівської вагзової породи користуються посиленням попитом як племінних господарств західного регіону, так і дрібних сільських господарників. Молодняк чистокровної арабської породи у західному регіоні розводять тільки у кінзаводі «Райз-Максимко».

Основними напрямками роботи у племінному конярстві є консолідація української верхової та новоолександрівської вагзової порід; покращення якості і конкурентоспроможності племінної продукції; збільшення виходу лошат до 75-85 голів на 100 кобил; вдосконалення системи тренінгу молодняку коней української верхової породи.

Література

1. Власюк М.С. Племінне конярство західних областей України / М.С. Власюк, І.М. Скалюк, Т.М. Рущинська // Тваринництво України. – 1997.-№2. - С. 13-14.
2. Скалюк І.М. Господарсько-корисні ознаки помісей поліпшених торійською і латвійською породами коней у західному регіоні / І.М. Скалюк // Тваринництво України. - 2000. - №1-2. - С. - 11-13.
3. Скалюк І.М. Ефективність використання різних генотипів робочих коней в господарствах всіх форм власності / І.М. Скалюк, М.С. Власюк, Т.М. Рущинська // Інноваційна економіка АПК. – 2007. – №2. – С. 275–278.
4. Статистичні дані кількості поголів'я с.-г. тварин // Головне управління статистики у Тернопільській області. – Тернопіль, 2011.

Елена Странишевская

д. с.-х.н., ст.н.с., ведущий научный сотрудник,

Артем Мизяк

аспирант,

Елена Хоменко

аспирант,

Национальный институт винограда и вина «Магарач»,

г. Ялта

ЛИСТОВАЯ ФОРМА ФИЛЛОКСЕРЫ – ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ В ПРИВИТОЙ КУЛЬТУРЕ ВИНОГРАДА

Виноградная филлоксера (*Phylloxera vastatrix* Planh) является узкоспециализированным монофагом.

Результатом развития листовой формы филлоксеры является снижение ассимиляционной поверхности куста, что приводит к ухудшению качества урожая текущего года, к недостаточному накоплению углеводов в одно и многолетней древесине, вследствие чего снижается закладка плодовых почек, что сказывается на урожае будущего года, снижается морозоустойчивость растения, долговечность